

CO SE PSALO PŘED PŮL STOLETÍM V POPULÁRNÍM TECHNICKÉM MĚSÍČNÍKU „SVĚT TECHNIKY“

Nejvyšší vysílačka

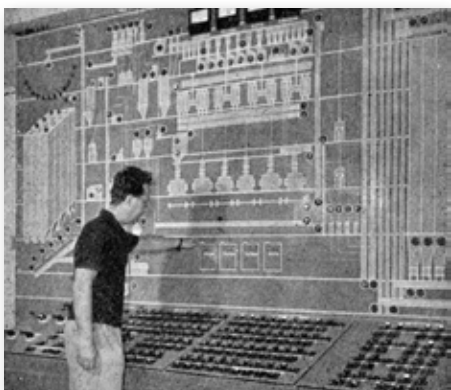
Brzy bude uvedena v činnost televizní vysílací stanice v Jugoslávii, která je 2600 metrů vysoká. Dnes jde o nejvyšší televizní vysílačku v Evropě. Dosavadní rekord měla v tomto směru televizní vysílací stanice švýcarská, jež je o 100 metrů nižší. ■

Voňavá hmota

Umělé květiny zhotovené čínskými umělci není možné ani při nejpozornější prohlídce rozoznat od přirozených. Jedna z továren na výrobu předmětů z umělých hmot v Šanghaji začala s výrobou umělých květin z materiálu, jenž si uchová delší dobu příjemné aroma. Každý druh květin má svou vlastní osobitou vůni. ■

Ze starého mlýna moderní zařízení

Pracovníci pardubických Závodů potravinářských a chladicích strojů uvedli do zkušebního provozu rekonstruovaný Kalikovský mlýn v Plzni. Vybavili jej nejmodernějším zařízením, které odpovídá nejnovějším poznatkům z oboru mechanizace a automatizace mlýnských provozů. Lidská ruka se mouky a obilí prakticky nedotkne. Na snímku ovládací stůl a světelný štít, kterým se řídí chod všech strojů ve mlýně. ■

Oblaka na Venuši

Američtí vědci vypustili do stratosféry do výšky 25 km balón se dvěma výzkumníky, kteří pomocí teleskopu pozorovali oblaka kolem Venuše. Potvrdili hypotézu o tom, že tato oblaka jsou vytvořena z vodních par a mají stejný charakter jako mračka ve výšce 15 km nad Zemí. ■

Elektrina pomáhá udit

Dva inženýři v NSR vyvinuli nový způsob uzení. Jde o kombinaci statické elektřiny a infračerveného záření. Lze tak vyudit maso, slaninu, uzeniny a ryby. Pracují již dvě taková zařízení, jedno v Erfurtu, druhé v Rostocku. Statickou elektřinou se jemně rozptýluje chladný kouř po produktu a infračerveným zářením se zase vpravuje pod povrch, a zároveň se produkt dodělá. Proces se provádí v poli vysokého napětí 20 až 30 000 V. V hustotě infračerveného záření je v mezích 0,22 až 0,44 W/cm². Spotřeba proudu je různá, podle druhu a objemu uzeneho zboží. Dopravní rychlost pásového nebo řetězového dopravníku lze odstupňovat v mezích 0,3 až 1,7 m/min. Kouř se vyvíjí mimo udírnu a přichází do ní chladný – tím se doba uzení podstatně zkracuje na 15 minut proti 32 hodinám (i více). Spotřeba bukového dřeva je nepatrná. Za hodinu lze vyudit průměrně 1 tunu. Celý proces je zautomatizován; množství kouře, teplota a napětí se ustaví na počátku procesu. Linku obsluhuje nakladačka a balička, a proces kontroluje mistr. ■

Bulharská elektrizace

V Bulharsku začala elektrizace železničních drah. První bude nejvíce zatížená trať Sofia – Plovdiv. V roce 1970 bude elektrizováno 1500 km drah. ■

Tenis ve tmě

Poslední senzací z amerického sportu jsou utkání v tenisu v zatemněných halách. Hráči se nevidí a míček, síť a linie hřiště jsou natřeny fluoreskujícími barvami. ■

Věčné teplo nad pólem

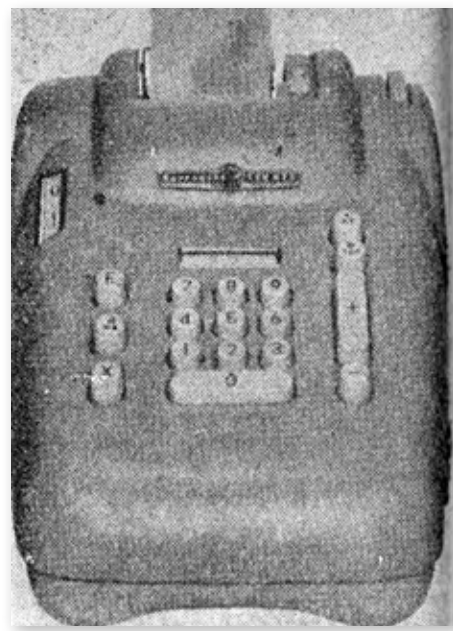
Americké geofyzikální rakety zjistily, že nejteplejší část zemské atmosféry je ve výšce 100 km nad severním pólem. Zdrojem tepla je chemická energie přeměňující se v teplo atomárního kyslíku. V zimě je tam teplota vyšší než v létě. ■

Malý televizor

V Japonsku vyvíjejí neustále nové typy malých přenosných bateriových televizních přijímačů. Nejmenší z nich, který byl nedávno vyroben, je trochu větší než telefonní přístroj. Váží 5,7 kg a má 20centimetrovou obrazovku. Program lze sledovat 14 kanály. ■

Kalkulační sečítačka

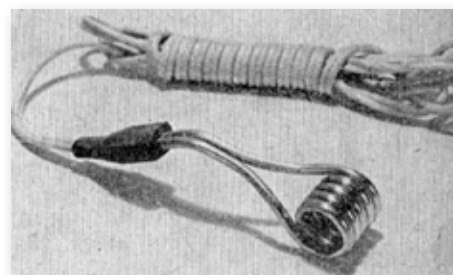
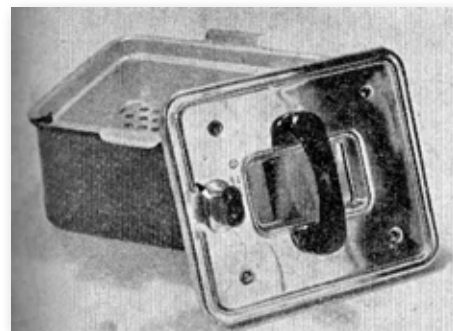
Přístroj Burroughs (Ten key) má nastavování násobitele kotoučem, který je vidět po levé straně stroje. Během násobení se kotouč automaticky zakrývá clonkou, aby nemohlo dojít k chybné obsluze. ■

Nové spotřebiče

Na trhu potřeb pro domácnost se neustále objevují nové elektrické spotřebiče. K výhodám vařenky na obrázku (Elektro - Praga), patří možnost snadného přemístění pečicí trouby.

Další novinkou je cestovní ponorný vařič s příkonem 300 W a s více než 90% účinností. Prodává se ve vkusných taškách z plastické hmoty. ■

Výstavba nového města

Pakistán bude mít nové hlavní město, jehož název bude Islambád – Město islámu. Vypočtená částka na výstavbu bude 500 milionů rupií a stavět se bude osm až deset let. ■

Projekt inženýra Šumilina

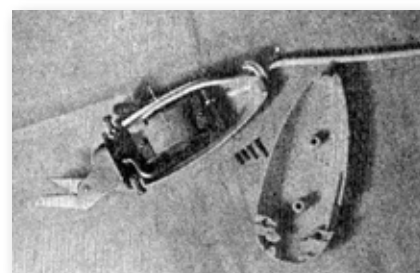
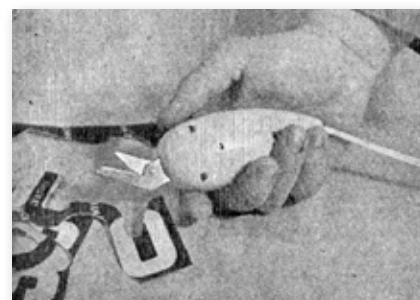
Co bychom asi řekli, kdyby úplně zmizel věčný led a sniž, a na bývalých zmrzlých pláních za Polárním kruhem se zavlnily nepřehledné lány obilí? Myslíte si, že je to fantazie? Není – tento „zázrak“ se skutečně projektuje, bude však vyžadovat ještě delších předběžných průzkumů. Ale už nyní tyto smělé projekty poutají k sobě pozornost celého světa. Jaká je asi jejich podstata? Je známo, že Gólfský proud účinkuje na země ležící při pobřeží Atlantického oceánu jako topení teplou vodou. Ovlivňuje podnebí těchto zemí, činí je mírným, teplým a vlhkým. Zcela opačně působí na druhém okraji pevniny chladný Kamčatský proud, který ze Severního ledového oceánu proniká Beringovým průlivem do Tichého oceánu. To vysvětluje, proč jsou území omývána chladnými vodami Severního ledového oceánu věčně promrzlá a zledovatělá a proč mají tak drsné podnebí. Zcela bezděčně vyvstane otázka, zda je možné změnou klimatu přetvořit přírodní podmínky těchto míst. Sovětský inženýr Šumilin navrhl velmi originální projekt na dobytí Arktidy. Podle něho je možné překlenout Beringův průliv obrovskou přehradou, do níž by se vmontovaly celé stovky mohutných čerpadel, schopných přepumpovat vodu z Tichého oceánu do Severního ledového oceánu. Autor projektu soudí, že mocný proud tichooceánských vod pomůže změnit podnebí celé arktické oblasti. ■

Mikrofonem na červy

Kalifornští pěstitelé ovoce se vydali do svých sadů s mikrofonem, díky kterému odhalovali červy v ovoci. Mikrofonem a silným zesilovačem zjišťovali, zda se v jablcích či jiném ovoci neozývají šelesty červů. Napadená jablka pak ihned sklízeli. ■

Vibrační nůžky

Snaha po mechanizaci různých prací v domácnosti přivedla švýcarské konstruktéry na myšlenku sestavit malé elektrické nůžky. Mechanismus tvoří malý elektromagnet ovládaný prostřednictvím tlačítkového spínače na boku. Jho magnetu z páskového železa je výkyvně uloženo v závěsu, přitahovaném pružinou, jejíž tah možno regulovat stavěcím šroubkem. Druhý konec jha se dvěma gumovými nárazníky pohybuje při kmitání nůžkami, které jsou uloženy v gumě mezi zářezy polystyrenového krytu. Rozkmit jha, a tím i nožů, se řídí omezovacími šroubky. Celá konstrukce je velice jednoduchá a praktická. Nože se pohybují rychlostí 100 kmitů za vteřinu při 50 cs střídavého proudu. Příkon cívký činí 8 W. Nůžkami možno lehce stříhat papír a lepenku do tloušťky 1 mm. ■

Vyhraďte vstupenky do NTM

Stačí vyluštit a zaslat na adresu redakce: **TechMagazín, K Červenému dvoru 24, 130 00 Praha 3**

CENA PRO TŘI PRVNÍ NEJRYCHLEJŠÍ ŘEŠITELE:

Volná vstupenka pro dvě osoby do Národního technického muzea v Praze. Čestnou vstupenku je možno kdykoliv směnit v pokladně muzea. Nenechte si ujít jedinečný zážitek z nově koncipovaných expozic představujících staletí technického vývoje.

Pravidla sudoku jsou prostá:

stačí vyplnit hrací plochu složenou z devíti čtverců tak, aby v každé řadě, v každém sloupci a také v každém čtverci byly umístěny číslice od 1. do 9., přičemž se čísla v jedné řadě, sloupci či čtverci nesmí vyskytnout dvakrát.

Vyluštění sudoku z minulého čísla TM 4/2015:

3	4	2	1	9	7	8	5	6
7	8	1	5	6	3	4	2	9
5	9	6	2	4	8	1	7	3
4	6	7	8	5	1	3	9	2
1	3	5	4	2	9	6	8	7
9	2	8	3	7	6	5	4	1
2	1	3	9	8	4	7	6	5
6	5	4	7	3	2	9	1	8
8	7	9	6	1	5	2	3	4

Vylosování luštitelů sudoku z minulého čísla:

Mona Božičová, Brno
Karel Kratochvíl, Příbram
Alex Nadižovský, Praha

	2	4		5	7		3	
6				3				7
	9			1				
4		8						3
2		6		4		9		1
3						8		4
				9			5	
9				8				2
	4		1	6		7	8	